

FIȘA DISCIPLINEI
Cultură și civilizație ucraineană
Anul universitar 2025-2026

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai
1.2. Facultatea	Facultatea de Litere
1.3. Departamentul	Limbi și literaturi slave
1.4. Domeniul de studii	Limbă și literatură
1.5. Ciclu de studii	Nivel licență
1.6. Programul de studii / Calificarea	Limbă și literatură ucraineană / Licențiat în filologie
1.7. Forma de învățământ	Cu frecvență

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei		Cultură și civilizație ucraineană – Curs opțional de limbă și literatură 5: pachetul – LLX5109 (în limbile ucraineană și română)				Codul disciplinei	LLU5126 (3)	
2.2. Titularul activităților de curs			Vacant – Conf. dr. Ioan HERBIL / Lector dr. Mihaela HERBIL					
2.3. Titularul activităților de seminar			Vacant – Conf. dr. Ioan HERBIL / Lector dr. Mihaela HERBIL					
2.4. Anul de studiu	III	2.5. Semestrul	5	2.6. Tipul de evaluare	C	2.7. Regimul disciplinei	Conținut	DS
							Obligativitate	Opt.

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1. Număr de ore pe săptămână	4	din care: 3.2. curs	2	3.3. seminar / curs practic	2
3.4. Total ore din planul de învățământ	56	din care: 3.5. curs	28	3.6 seminar / curs practic	28
Distribuția fondului de timp pentru studiul individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe (AI)					42
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					32
Pregătire seminare/ cursuri practice / laboratoare/ proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					15
Tutoriat (consiliere profesională)					–
Examinări					2
Alte activități					7
3.7. Total ore studiu individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)					98
3.8. Total ore pe semestru					154
3.9. Numărul de credite					6

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	Cunoștințe elementare de cultură și istorie literară
4.2. de competențe	Noțiuni elementare din domeniul culturii și al civilizației ucrainene și din alte compartimente ale limbii și literaturii, însușite la orele de limbă ucraineană din semestrele anterioare

Data avizării în Decanat
Numele și semnătura decanului

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	Sala de curs dotată cu tablă, laptop, fotocopii, cărți
5.2. de desfășurare a seminarului/ cursului practic	Sala de curs dotată cu tablă, laptop, fotocopii, cărți Prezența la curs/seminar este obligatorie în proporție de 75 %

6. Competențele specifice acumulate

Competențe profesionale/ esențiale	<ul style="list-style-type: none"> C1. Utilizarea adecvată a conceptelor în studiul lingvisticii generale, al teoriei literaturii și al literaturii universale și comparate. C2. Comunicarea eficientă, scrisă și orală, în limba română și în limba ucraineană. C3. Descrierea sistemului fonetic, lexical și gramatical al limbii ucrainene și utilizarea acestuia în producerea și traducerea de texte și în interacțiunea verbală. C5. Descrierea sistemului fonetic, lexical și gramatical al limbii moderne B și utilizarea acestuia în producerea și traducerea de texte și în interacțiunea verbală.
Competențe transversale	<ul style="list-style-type: none"> CT1. Utilizarea componentelor domeniului limbi și literaturi în deplină concordanță cu etica profesională. CT2. Relaționarea în echipă; comunicarea interpersonală și asumarea de roluri specifice. CT3. Organizarea unui proiect individual de formare continuă; îndeplinirea obiectivelor de formare prin activități de informare, prin proiecte în echipă și prin participarea la programe instituționale de dezvoltare personală și profesională.

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	<ul style="list-style-type: none"> Familiarizarea studenților cu noțiunile de bază ale disciplinei – conceptul de cultură și civilizație ucraineană; caracteristicile specifice acestui domeniu de studiu.
7.2 Obiectivele specifice	<ul style="list-style-type: none"> Familiarizarea cu aspecte esențiale ale istoriei, artei și identității culturale a ucrainenilor; Dezvoltarea capacității de a face corelații între cultura ucraineană și contextul cultural slav răsăritean; Formarea abilităților de însușire a noțiunilor de cultură și civilizație; Formarea deprinderilor de analiză și sinteză a proceselor istorico-culturale care au influențat evoluția poporului ucrainean.

8. Conținuturi

8.1 Cursul teoretic: <i>Cultură și civilizație ucraineană</i>	Metode de predare	Observații
1. Definirea conceptelor de cultură și civilizație ucraineană	Expunerea, demonstrația, exemplificarea, dialogul, dezbateră	
2. Rusia Kieveană – cel mai timpuriu stat al slavilor răsăriteni	Expunerea, demonstrația, exemplificarea, dialogul, dezbateră	
3. Cultura păgână versus creștinismul	Expunerea, demonstrația, exemplificarea, dialogul, dezbateră	
4. Rolul cnezilor Volodymyr Sveatoslavyci și Iaroslav Mudryi în dezvoltarea statului	Expunerea, demonstrația, exemplificarea, dialogul, dezbateră	
5. Dezvoltarea culturii și a scrierii ucrainene	Expunerea, demonstrația, exemplificarea, dialogul, dezbateră	
6. Perioada veche a literaturii și a culturii ucrainene (secolele XV-XVII)	Expunerea, demonstrația, exemplificarea, dialogul, dezbateră	

7. Letopisețele – mărturii ale vieții cultural-civice ale ucrainenilor	Expunerea, demonstrația, exemplificarea, dialogul, dezbateră	
8. Simboluri ale etnosului ucrainean	Expunerea, demonstrația, exemplificarea, dialogul, dezbateră	
9. Influența bizantină asupra identității spirituale a ucrainenilor	Expunerea, demonstrația, exemplificarea, dialogul, dezbateră	
10. Creația populară orală cu funcție ritualică calendaristică	Expunerea, demonstrația, exemplificarea, dialogul, dezbateră	
11. Creația populară orală cu funcție ritualică specifică familiei	Expunerea, demonstrația, exemplificarea, dialogul, dezbateră	
12. Eposul eroico-liric	Expunerea, demonstrația, exemplificarea, dialogul, dezbateră	
13. Creația populară lirică – manifestare a mentalității poporului ucrainean	Expunerea, demonstrația, exemplificarea, dialogul, dezbateră	
14. Cultura și tradițiile ucrainenilor, reflectate în artă	Expunerea, demonstrația, exemplificarea, dialogul, dezbateră	
Bibliografie: <ul style="list-style-type: none"> • Volodymyr ANTOFIYCHUK, <i>Istoria literaturii ucrainene / Sfârșitul secolului al XVIII-lea – primul deceniu al secolului al XIX-lea</i>, Vydavn. Suceavskoho Universitetu, Suceava, 2009; • Борис СТЕПАНИШИН, <i>Українська література/9</i>, Київ, Освіта, 2001; • М.С. ГРИЦАЙ, <i>Давня українська література</i>, Київ, 1989; • О.І. БІЛЕЦЬКИЙ, <i>Від давнини до сучасності у 2т.</i>, Київ, 1989; • М.С. ВОЗНЯК, <i>Історія української літератури</i>, Львів, Світ, 1994; • П.П. КОНОНЕНКО, <i>Дніпрова хвиля. Хрестоматія творів</i>, Київ, Освіта, 1994; • П.В. ВОВК., В.С. САВЕНКО, <i>Хрестоматія з давньої української літератури</i>, Київ, 1986; • ***<i>Українські письменники та їхні твори/10</i>, Харків, Ранок, 2009; • ***<i>Усі українські поети</i>, Харків, Торсінг плюс, 2008; • ***<i>Історія давньої української літератури</i>, за ред. С.М. Клапчука, В.Ф. Остафійчука, Київ, Вища школа, 1999; • *** <i>Історія української культури</i>, за ред. Івана Креп'якевича, Київ, Лебідь, 1994; • ***<i>Літературознавчий словник довідник</i>, Київ, Академія, 2007. 		
8.2 Seminarul: <i>Cultură și civilizație ucraineană</i>	Metode de predare	Observații
1. Periodizarea procesului etnogenetic ucrainean	Prelegerea participativă, conversația, explicația, demonstrația, exercițiul	
2. Triburile slave răsăritene	Prelegerea participativă, conversația, explicația, demonstrația, exercițiul	
3. Relația Rusiei Kievene cu Bizanțul	Prelegerea participativă, conversația, explicația, demonstrația, exercițiul	
4. Cultura și economia slavilor răsăriteni	Prelegerea participativă, conversația, explicația, demonstrația, exercițiul	
5. Volodymyr Sveatoslavyci – creștinătorul Rusiei Kievene	Prelegerea participativă, conversația, explicația, demonstrația, exercițiul	
6. Frații Chiril și Metodi – creatorii alfabetului chirilic	Prelegerea participativă, conversația, explicația, demonstrația, exercițiul	
7. <i>Povestea vremurilor de demult (1130)</i> – primul letopiseț al călugărului Nestor	Prelegerea participativă, conversația, explicația, demonstrația, exercițiul	
8. Simboluri dominante în etnografia ucraineană	Prelegerea participativă, conversația, explicația, demonstrația, exercițiul	
9. Tradiții de Crăciun și Anul Nou (îmbinarea a ritualurilor păgâne cu cele creștine)	Prelegerea participativă, conversația, explicația, demonstrația, exercițiul	

10. Tradiții de nuntă (studiu de caz: nunta în Maramureșul istoric și în Zakarpattia)	Prelegerea participativă, conversația, explicația, demonstrația, exercițiul	
11. Vyšyvanka – cămașa tradițională ucraineană (motive, simbolică)	Prelegerea participativă, conversația, explicația, demonstrația, exercițiul	
12. Legende ucrainene străvechi: particularități	Prelegerea participativă, conversația, explicația, demonstrația, exercițiul	
13. Pictura murală – mărturie a trecutului milenar al ucrainenilor	Prelegerea participativă, conversația, explicația, demonstrația, exercițiul	
14. Prezentarea referatelor	Analizarea și discutare referatelor	
1. Periodizarea procesului etnogenetic ucrainean	Prelegerea participativă, conversația, explicația, demonstrația, exercițiul	
Bibliografie: • Сергій ЄФРЕМОВ, <i>Історія українського письменства</i> , Київ, Femina, 1995; • Magdalena LASZLO-KUŹIUK, <i>Velyka tradyția</i> , Kriterion, București, 1979; • Hryhorii SKOVORODA, <i>Livada cânturilor divine</i> , traducere din limba ucraineană de Eusebie Fraseniu, Cernăuți, Nashi knyhy, 2012; • *** <i>Літературознавчий словник довідник</i> , Київ, Академія, 2007.		

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

<ul style="list-style-type: none"> Conținutul disciplinei este în concordanță cu materia care se predă în alte centre universitare din țară și din străinătate, ca de exemplu: Universitatea din București; Universitatea „Ștefan cel Mare” din Suceava; Universitatea Națională „Taras H. Șevcenko” din Kiev (Ucraina); Universitatea „Iurii Fedkovyci” din Cernăuți (Ucraina); Universitatea Jagiellonă (Polonia); LM Universität München (Germania); Universitatea din Viena (Austria). În conformitate cu standardele ARACIS, departamentul / specializarea are o colaborare continuă cu reprezentanții mediului socio-economic și profesional, mai ales cu: 1. Inspectoratul Școlar Județean Maramureș; 2. Uniunea Ucrainenilor din România, Redacțiile perodicelor; 3. Radio România Internațional – Secția Ucraineană; 4. Accenture Industrial Software Solutions S.A. Cluj; 5. Poliția de Frontieră.
--

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Înțelegerea importanței disciplinei studiate și a legăturii acesteia cu alte discipline conexe.	Examen scris de 2 ore, notat de la 1 la 10.	50 % din notă
	Aspecte de atitudine: conștiinciozitate, studiul individual și în grup.		
	Însușirea cunoștințelor de literatură ucraineană.		
10.5 Seminar	Asimilarea temelor studiate.	Realizarea de teme pe parcursul semestrului	50 % din notă
	Înțelegerea procesului de definire a identității ucrainene.		
10.6 Standard minim de performanță			
<ul style="list-style-type: none"> Studentul cunoaște care sunt principalele noțiuni de cultură și civilizație, le recunoaște și le definește; Studentul a citit principalele opere analizate; Studentul are o viziune de ansamblu asupra domeniului culturii și civilizației ucrainene.			

11. Etichete ODD (Obiective de Dezvoltare Durabilă / Sustainable Development Goals)

	Eticheta generală pentru Dezvoltare durabilă

Data completării:
13.01.2025

Numele și semnătura titularului de curs și
seminar 1
Conf. univ. dr. Ioan HERBIL

Numele și semnătura titularului de curs și
seminar 2
Lector univ. dr. Mihaela HERBIL

Data avizării în Departament:
28.01.2025

Numele și semnătura directorului de departament
Conf. univ. dr. Ioan HERBIL

Data avizării în Decanat
Numele și semnătura decanului